

12 OHJETTA USKONTOJEN VÄLISEEN VUOROPUHELUUN PAIKALLISTASOLLA

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

PAIKALLISTA USKONNOLLISTA TILANNETTA KOSKEVA TIETÄMYS JA YMMÄRRYS

01 Paikallisviranomaisia kehoitetaan huomioimaan uskontojen nykyinen kasvava merkitys **yksilöllisten ja kollektiivisten identiteettien rakentamisessa** sekä tämän ilmiön vaikutus sosialisatioon ja yhteiskunnallisten kannanottojen muotoutumiseen sekä monien kansalaisten näkemukseen maailmasta. Uskonto on sukupolvelta toiselle periytyvän uskomusjärjestelmän ja perinneuskollisuuden ilmenemismuoto ja tulos. Se auttaa muokkaamaan ihmisten ajattelutapaa ja vakiinnuttaa arvoja ja käyttäytymissääntöjä.

02 Asianomaisilla viranomaisilla on oltava hyvä **tietämys** paikallisten uskonnollisten ryhmien suhteellisesta koosta ja organisoinnista. Paikallisviranomaisten on näytettävä tietävänsä, että paikalliset uskonnolliset järjestöt ovat todellisia yleisiä etuja tuottavia toimijoita tarjoamansa

opetuksen ja koulutuksen sekä palveluiden kautta. Ne tarjoavat jäsenilleen merkityksen tunteen ja auttavat luomaan sosiaalisia suhteita. Tässä roolissa ne osallistuvat täysimittaisesti paikallisyhteisön toimintaan. Etnisten ja/tai uskonnollisten vähemmistöjen paikkaa ja roolia koskevaan tietoisuuteen voi olla hyödyllistä yhdistää samanaikainen tietoisuus **enemmistön** harjoittamasta piilovaikutusvallasta. Enemmistöllä on yleensä lähes yksinomainen mahdollisuus käyttää valtaa paikallisesti. Tämä lähestymistapa auttaa ehkäisemään sitä, että vähemmistöt joutuvat tahottomaan puolustusasemiin. Erityistä huomiota kiinnitetään perheiden ja erityisesti äitien rooliin. He välittävät omia kulttuuriarvojaan seuraavalle sukupolvelle yhteiskuntaa kohtaan tunnetun avoimuuden hengessä.

03 Uskonnollisia järjestöjä ei pidä nähdä homogeenisinä vaan organisaatioina, joihin itseensäkin kohdistuu toisinaan ristiriitaisia näkemyksiä. Paikallisviranomaisten päätös siitä, mitkä puhukumppanit ovat valmiita vuorovaikutukseen ja voivat samalla vaikuttaa omaan yhteisönsä, on tästä syystä kriittisen tärkeä sekä nykyhetken että tulevaisuuden kannalta.

VUOROPUHELUN OSANOTTAJIEN VÄLISEN YMMÄRRYKSEN EDISTÄMINEN

04 Paikallisviranomaisten tulee myötävaikuttaa **muiden kulttuurien löytämisen** prosessiin, johon kuuluu kulttuurien samankaltaisuuksien ja eroavaisuuksien havainnointi, niiden ymmärtäminen, joiden näkemys on erilainen ja paikallisista tavoista ja käytännöistä poikkeava, sekä tämän tiedon jakaminen. Tämän viranomaiset voivat tehdä kannustamalla sellaisen laajalajaisen uskonnollisen tietämyksen opettamista, joka tähtää kulttuuritiedon lisäämiseen eikä niinkään uskonnollisten käytäntöjen vaalimiseen. Tätä opetusta voidaan antaa sekä kouluissa että vapaan sivistystyön piiriin kuuluvissa uskonnollisissa opintokeskuksissa, ja se on keskeisen tärkeä tekijä avoimuuden lisäämisessä ja tiedon etsinnässä. Avoimuus toisia kohtaan voi herättää myös halun ymmärtää syvällisemmin omaa uskoaan tai omia henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia arvojaan, mikä paremman kulttuuritietoisuuden kautta auttaa pienentämään radikalisoitumisriskiä. Tätä toimintaa ohjaa halu luoda ja varmistaa olosuhteet naisten ja miesten yhdenvertaisuudelle.

05 Paikallisviranomaisten tulee tunnistaa **oikea hetki** yhteisen tietämyksen ja henkilökohtaisten yhteyksien luomiseen epäluottamuksen ja jopa pelon vähentämiseksi. Tavoitteena tulee olla tasainen eteneminen tietämättömyydestä tietämykseen, tietämyksestä ymmärrykseen ja ymmärryksestä luottamukseen. Tässä asianmukaisia toimintoja voisivat olla käynnit eri uskonnonharjoittamispaikoilla tai vuotuisen kulttuurien tai uskontojen välisen tapahtuman tai festivaalin perustaminen. Siihen voisi liittyä kulttuurien ja uskontojen välisiin suhteisiin ja monenväliseen näkemysten vaihtoon keskittyvän neuvoston perustaminen.

KUMPPANUUKSIEN LUOMINEN

06 Paikallisviranomaiset ovat **etulinjassa** ja heidän aktiivinen läsnäolonsa kentällä, asianomaisten tunteminen ja innovaatiokykynsä antavat heille johtavan ja **legitiimin** roolin uskonnolliseen toimintaan liittyen. Avoimuuden, innovaation ja kokeilujen pitää olla heidän keskusteluidensa ja toimintansa perustana.

07 Paikallisviranomaisten rooli vuorovaikutuksen edistämässä ja kumppanuuksien luomisessa on tehokkaampi ja vaikuttavampi pitkällä aikavälillä, jos tietyt **edellytykset täyttyvät jo alusta pitäen:**

- ▶ lain kunnioittaminen;
- ▶ naisten ja miesten yhdenvertaisuuden edistäminen;
- ▶ uskonnollinen puolueettomuus ja syrjimättömyys;
- ▶ kaiken toiminnan läpinäkyvyys.

08 Paikallisviranomaisten ei pidä olla itse suoraan mukana uskontojen välisen vuoropuhelun käymisessä. Läheisyysperiaatteen ja uskonnollisen itsenäisyyden pitäisi olla tällaisen vuoropuhelun edistämisen tai järjestämisen rajana. Virallisen kannan olisi oltava **ei-piittaamaton** mutta **puuttumaton**. Paikallisviranomaisten rooli on lähinnä toimia mahdollistajina, välittäjinä tai tarvittaessa säätelijöinä selvästi määriteltyjä ja sovittuja tavoitteita seuraten. Heidän näkökulmastaan – joka on tietoinen puolueettomuus – uskontojen välinen vuoropuhelu perustuu ajatteluun ja tietämykseen uskon ja uskomuksen sijasta.

09 Korostamalla tunnustamisen ja luottamuksen käsitteitä, paikallisviranomaiset voivat varmistua siitä, että uskontoja ei pidetä ongelmana vaan **voimavarana**, kun omaksutaan myönteinen asenne moniarvoisuuden demokraattiseen hallintaan. Viranomaisten toiminnalla tulisi olla kaksi tavoitetta: **yhdennemukaisemman organisatorisen** rakenteen luominen uskontokunnille ja **sosiaalisen koheesion** vahvistaminen. Vuoropuhelussa mukana olevat viranomaiset ja kumppanit eivät saisi astua omien erityisten rooliensa ulkopuolelle, vaan heidän olisi nähtävä vuoropuhelu ennen kaikkea yhteisenä kannustettavana arvona.

10 Uskonnonharjoittamispaikkojen rakentaminen tai hallinnointi olisi hoidettava niin, että toiminta edistää tasapainoa ja sopusointua. Tämän pitäisi kannustaa avoimuuden lisääntymiseen ghettoutumisen sijasta. Tällä tavoin **uskontojenvälinen lähestymistapa** valtaa tilaa moniuskontoiselta näkökulmalta. Paikallisviranomaisten toiminnan pitäisi perustua siihen, että edistetään yhteistä uskoa monikasvoiseen Jumalaan.

11 Paikallisviranomaisten huoli uskontojen monimuotoisuudesta ja uskontojen välisestä vuoropuhelusta pitää näkyä konkreettisesti paikallisessa sosiaali-, koulutus-, liikunta-, suunnittelu- ja kulttuuripolitiikassa ja viranomaisten suhteissa paikallisyhdistyksiin. Tämä antaa toiminnalle **poikittaisulottuvuuden**. Tämän politiikan täytyy vaikuttaa kaikkiin toiminta-alueisiin ja tuottaa niille tietoja eikä sen pidä olla oma erityisalueensa. Jos kaikki, joita asia koskee, haluavat kuunnella toisiaan, on mahdollista saavuttaa tilanne, jota kanadalaiset kutsuvat **”kohtuulliseksi mukauttamiseksi”**, mikä tarkoittaa sitä, että uskonnoille annetaan laajimmat mahdolliset edellytykset uskonsa ilmaisemiseen, kunhan tämä ei ole ristiriidassa muiden perusoikeuksien kanssa.

ARVIOINTI

12 Paikallisviranomaisten tulisi paikallisia uskonnollisia järjestöjä kuultuaan päättää etukäteen, mitä **kriteerejä ja tunnuslukuja** ne käyttävät arvioidessaan kulttuurien ja uskontojen välisen vuoropuhelun tehoa. Tähän saattaa sisältyä niiden oman asiantuntijuuden kehittäminen ja uskontojen väliseen mielipiteenvaihtoon tarkoitettujen verkostojen rakentaminen tai koulutus- ja tietokeskusten perustaminen. Niiden pitäisi lisäksi olla yhteydessä muiden paikallisviranomaisten edustajien kanssa erilaisten järjestelyiden vertailemiseksi, jolloin kunkin omaa lähestymistapaa voi kehittää.

Kunta- ja aluehallintokongressi katsoo, että uskontojen ja kulttuurien välinen vuoropuhelu on oleellinen osa paikallisyhteisössämme olevien eri ryhmien välistä keskustelua.

Vuoropuhelu on tehokas väline suvaitsemattomuuden ja radikalisoitumisen torjunnassa sekä keskinäiseen kunnioitukseen perustuvan «yhdessä elämisen» kulttuurin vahvistamisessa.

Kongressi aloitti työnsä aihepiirin parissa järjestämällä vuosina 2006 ja 2010 kaksi konferenssia Montchaninissa Ranskassa. Näissä tapahtumissa paikallishallinnon, yliopistomaailman ja kansainvälisten järjestöjen edustajat osallistuivat uskonnollisten johtajien rinnalla keskusteluihin, joissa keskityttiin paikallisviranomaisten rooliin uskontojen välisessä vuoropuhelussa ja käsiteltiin erityisesti hyvien käytänteiden jakamista, sekularismin periaatteita, uskonnollisten johtajien kouluttamista ja uskonnonharjoittamispaikkojen rahoitusta. Laaditut 12 periaatetta täydentävät Euroopan neuvoston vuonna 2008 hyväksymää kulttuurienvälistä vuoropuhelua koskevaa valkoista kirjaa, jonka nimi on "Eläminen arvokkaasti yhdessä tasavertaisina".

www.coe.int/congress-intercultural
congress.intercultural@coe.int

Julkaistu: Maaliskuu 2016

FIN

www.coe.int

Euroopan neuvosto on maanosan johtava ihmisoikeusjärjestö. Sillä on 47 jäsenmaata, joista 28 on Euroopan yhteisön jäseniä. Paikallis- ja aluehallinnon kongressi on Euroopan neuvoston elin, joka vastaa paikallis- ja aluedemokratian vahvistamisesta 47 jäsenmaassa. Kongressilla on kaksi kamaria eli kunta- ja aluekamari sekä kolme komiteaa. Sen 648 jäsentä ovat yli 200 000 eurooppalaista paikallis- ja alueviranomaista edustavia luottamushenkilöitä.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE